

GURUTZEKO JUAN DOATSUA

Juan Gurutzekoa, here eguneroko lanari ekinik, monjak autortzen izan da, eta apaltzeko ordua gain dala-ta, bizkor doa komenturantz, kantari:

0 Zu, gau-bide-erakusle!
 Gau argi-urratzez gain maitagarri.
 Oi gau maitea Maiteaz
 alkartu, batu zenduzana,
 maiteño Maiteaz alkar eseri.

Arimen onerako ainbat lan eginda, ainbat liburu eder arrigarri idatzita, zapatu goiz baten, 1591ko abenduaren 14an Ubeda'n emon eban azken arnasa.

Santu aundia eta olerkari ez txikia. Olerkia ta santutasuna, pentsamentu eta eginkizun bardin-antzekoak ei dira: Jainko billa dabil

santua, eta olerkaria ez etc? Danak ba leiteke ezetz; baiña olerkaria be barenez dabil egiaren eta ederraren billa; Jainkoa barriz egia dozu, eta ederra. Juan Gurutzekoaren liburuetan Bibliak dago dirdei, Jainko arnasaz idatzia, egiz eta ederrez apain; gure idazleak orko irakatsia darabil gaitzat here idazti sakon, jainkozko, zoragarrietan. Karmeldar santua, Santu ta Olerkari dogu.

Ao batez diño Leon'go Frai Luis dogula espainiar literaturan olerkari onena. Eta gure "Orixe"-k, Luis eta gure Juan parean jarririk biak oror dabiltzala diño "Zertan agertu da, bada, ohea Luis? Gauza batzutan, ez Neurtitzez neurtitz eta ahapaldiz ahapaldi bakarka artu ezker, Luis ez da iristen Donibane'ren ondora Ontaz naikoa gaurkoz*, beste artikululu luzeago baten gai oneri ekingo dautsagu.

Eredu lez ona Juan Gurutzekoaren olerkitxo samur au:

ARTZAINTXO BAT

Artzaintxoa bakar dago miñetan,
 ez dau atsegiñik, ez dau pozikan;
 Artzain-Neska; gaut'egun; gogoan;
 Bularra dau zauriz aren maitetan

Ez dago negarra maite-zauritzez,
 orrek ez bait dautzu jarten naigabez,
 biotza daroa aren odolez;
 aaztu daualakoz dago negarrez.

Artzain neskatxa txit aratz-ederrak
 Aaztu, oi!, dauala gogoratzeak;
 erbeste nai dauz jasan oiñazeak
 bularra dauala zauriz aren maiteak.

Onela diño: "Ai, ene zori urri!,
 ni maitatu ez nai nauan ari,
 nigandiko pozik nai ez dauanari,
 biotza aren maitasunez zauri!"

Andik luzarora, zugatz batetik,
 besoak zabaldu zituan ederrik,
 eta antxe gelditu jatzun illotzik,
 biotza aren maitez zauriturik.

AITA ONAINDIA

GAURKO NIRE KANTA (Teresatxo Deune)

1. Une bat da nire bizia, aldakor eta zalu;
 aldiaz joan doakit bizia, bizkor ariña,
 Jainkorari nik jasoko kanta eztikorra
 gaurkoz beñik-bein
2. **Ain zaitut maite, Jaunal.. Zure maitea nik** ikur;
 egun eneko ontan nik Zu izango zurekaintz eusle,
 zatorkidaz, bekust zure epanetan irripar leuna,
 gaurkoz beñik-bein.
3. **Zer niri, ene Senar, geroa ba-jat itzal aundiko?**
 Ez, ez dautzut eskatzen biarkorik, ez dautzut!..
 Jaboizu garbi nire biotza ni zeure magalpe gordez,
 gaurkoz beñik-bein.
4. **Biarkoa gogotan ekarriz, illuna nire godamena,**
 larria ta zaputza daustaz biotzera ekarten,
 baiña nik, ene Jainkoa, proba ta pairua ditut eder,
 gaurkoz beñik-bein.
5. **Itxas-egal betikoan laster zaitut ikusi bear.**
 Untzilari azkar!, zeure eskuz naraozun ori!
 uin zakar gain lematu bakez nire ontzitzoa,
 gaurkoz beñik-bein.
6. Ai, **itxi eidazu, Jauna, zeure arpegian murgiltzen,**
 ez dot an geiago entzungo mundutar abarrotsik;
 eidazu zeure maitasuna, bete naizu grazi-doez,
 gaurkoz beñik-bein.
7. **Zeure bularrean gorderik, ez naz ni bildur-izu;**
 nik ez dot izango gabak dakarren ikararik.
 Oi Jesus!, eidazu lekua zeure biotz orretan,
 gaurkoz beñik-bein.
8. **Zure Jainko-biotz ondoan nik oro dot aitzu a,**
 ez ni geiago latz-azoko gauaren bildurrak.

Ai, eidazu, Jesus, tokia zeure biotz Barruan,
 gaurkoz beñik-bein.

9. Ogi bizi, zeruko Ogi, Eukaristi done!

Oi mizterio guren! Maitasunak dagiana...
 Neure biotzeratu zaitetz, Jesus Osti zuri
 gaurkoz beñik-bein.

10. Bat beki Zeugaz, otoi, Ama Mari doatsua

eta nire adar aulak frutua dabe emongo,
 urrezko mordoak dautzudaz nik eskiñiko,
 gaurkoz beñik-bein.

11. Maitasunezko mats-mordoa nik arima-alez esotua,

nik zeure aienari itsatsiz loraten jarria.
 Ai!, Jesus, eidazu Apostolu baten sugarra,
 gaurkoz beñik-bein.

12. 0 Birjiña garbi! zaitetz ene tzar txit gozo,

zeure Jesus distirantez murgilduko nozu.
 0 Ama! itxidazu zeure egopean atsedan artzen,
 gaurkoz beñik-bein.

13. Ene Aingeru jagole on, gorde naizu maitekiro

zeure egoño samur dirdaitsuen itzalpean,
 gida eizuz nire oinkadak... Zeuretu naizu
 gaurkoz beñik-bein.

14. Ikus nai zaitut, Jauna, itzal-arte ta laiño barik;

gaur baiña erbestetua, Zu gabe, miñetan nago,
 gorderik dodala zure arpegi maitagarria
 gaurkoz beñik-bein.

15. Laster dagiket egaz zure goralpen-kantak abesten.

Gautzen ez dan eguna arima gaiñ dodanean,
 Aingeruen lira-gaiñ nik dautzut jada abestuko,
 gaurkoz beñik-bein.

ITZULTZAILLE: AITA ONAINDIA